

ספרים

שעמדו נגד צבא. מה היה כוחם? הפחד? והרי ברוב המקרים יכלו לברוח. העקשנות? או אולי הרגשת ה"אחריות" כי הם היו החזית, המעצור הראשון לפלישה. אכן, דומה כי יותר מכל כוח אחר חזק היה במערכה רגש האחריות הקיבוצית. את ירושלים הציל כפר עציון (שמשום מה לא בא בספר) ואת חיפה -- משמר הירדן.

מאורעות החשובים ביותר בתולדות העולם מאז כניעת יפאן היה נצחון האדומים בסין. סין היא רבע אוכלוסית העולם, והיא באה כולה תחת משטר קומוניסטי. יחד עם האיחוד הסובייטי והדימוקראטיות העממיות נתון כעת חלק חשוב של עולמנו (שתי חמישיות של אוכלוסי כדור הארץ) תחת משטר פחות או יותר אחיד.

על כוחה של סין תעיד העובדה כי אין היא ניתנת להכנעה בכל אמי

מנחם בגין

המעשים מעניינים מן הכרוזים

צעדי ההשמה המודרניים. גם הפצצה אטומית לא תוכל לה. אטומית של מאורסה טונג, המני היג'המסור, התחילה לפני עשרים ו"שלוש שנה, עם בגידת הקומוניסטים בגבעלי בריחה, הקומוניסטים. או נוסדה המדינה הקומוניסטית בדרום. על זאת שמע העולם רק שמועות. מעורפלות, מוגזמות או מזלזלות. פתאום, בשנת 1934, זרחו קומוניסטים אלה בצפיף מערבה של סין, אחרי מסע לאורך כל המדינה, וביססו שם שלטון שלקח כעבור שנתיים בשבי את צ'אן-קאי שק עצמו.

מה הם קומוניסטים אלה? באיזו מדה קומוניסטים הם? מה דמות המדינה שתחת שלטונם? לאור חשיבותה של סין עצמה עלולות עובדות אלה להכריע בגורל העולם.

אדגאר טנווא הוא תלונאי אמריקאי שישב שנים רבות בסין. ספרו כוכב אדום בשמי סין, (תרגום פושר של ש. טבת, הוצאת הקיבוץ המאוחד) יצא לאור לפני כמה שנים, אבל דבר זה אינו גורע כלל מערכו להבנת האיש אשר בראש סין ה"אדומה והמאורעות שהביאום לנצחון. אין זאת רפורטז'ה. זה כמעט מחקר קלות הסגנון ופשטות ההרצאה, העושים את הספר נוח ונעים לקריאה. אינן צריכות לגרוע בעיני הקורא מחשיבות הדברים המסופרים. וסין היא כה גדולה, והמאורעות כה גדולים, (הקומוניסטים טים הסינים אינם מסתירים דבר) עד כי יש הרבה מאד לספר. אמנותו הגדולה של הסופר היתה הסדר שהכניס בספרו.

בספר צורפו גם מאמרים על "הדיקטטורה של הדימוקראטיה העממית" מאת מאורסה טונג עצמו, "לזכר יום המפלגה" מאת צ'יטי (מפקד הצבא) והערכה אישית על מאורסה-טונג מאת רוברט פיין.

פצצות ו...ציטאטות

בשנת 1944 היו מתלחשים אצלנו על קצין פולני המתכנן את פעולותיו של הארגון הצבאי הלאומי. זמן מה אחרי זה התחילו מזכירים את השם "בגין". זה היה שם סודי בהחלט, של אדם מסתורי בהחלט, שמעשיו -- מי ישורם? מנהרות ופצצות וכל נשק סודי. פשוט "חיל אחז יושבי פלשת". אלא שסודיות זאת היתה נפגמת מפעם בפעם בכרוזים מפורצים. לעומת פעולותיהם הנוערות של אנשי הארגון היו כרוזת הארגון הצבאי הלאומי כומי באסטינות. "מוות למשעבד הנור!" "חזרו בשלום לבטיסהם", "קלגסי ה"אויב", "מבחן האש", "חיילינו התיקופו". זה נראה כמו משחק בראבאדו. עד שסוף סוף קמו הבריטים ויצאו, ונקמו בזה את נקמתם בארגון הצבאי הלאומי, שנשאר מחוסר עבודה. מפקד הארגון הצבאי הלאומי, מר מנחם בגין מביא לנו עתה ספר זכרונות בשם המרד (הוצאת אחיאסף, 2,100 ל"י), ובו הוא מספר, על 502 עמודי, את פרשת פיקודו על ארגון זה.

אולם מר בגין אינו רק המפקד לשעבר של האצ"ל. הוא גם ראש תנועת החרות, שהיא מפלגה פוליטית. בספר גרמה עובדה זו לעירובב תחומים. לא ברור היכן מסתיים התאור (המרתק) של פעולות שהיו, והיכן מתחילה הרצאה (פחות מרתקת) על הדיועות (המטושטשות) של תנועת החרות. וזהו פגם רציני לספר.

חבל שמר בגין לא למד לקצר. נאומיו של ארבע שעות הם בדרך כלל חזרה על כרוזים ישנים, ובספר זה מרובות מדי הציטאטות מתוך נאומיו. הספר היה יכול לענין הרבה יותר לוא קוצר עד מחציתו.

אבל אם נניח את הטון, הדברים עצמם עושים רושם של אמת. מי שיש לו הסבלנות, יוכל להכיר מתוך הספר פרשה מעניינת בתולדות הארץ, וגם -- בדרך אנב -- אדם מענין, נועז, ישר, היודע בדיוק מה שאיננו רוצה. אופוזיציונר מקצועי.

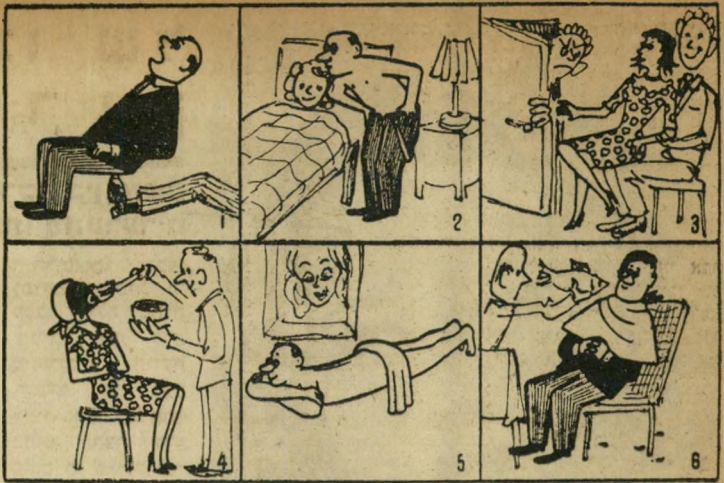
למבוגרים ויותר

הצורך בספרים לילדים הוא חריף. הילדים רוצים לקרא, ותבוא ברכה על מי שמוכן לספק להם את רצונם. אבל ספר לילדים הוא גם ענין חינוכי. לא כל אדם יכול, ולא כל אדם רשאי, לכתוב ספר לילדים (המבוגרים המסכנים הם הפקר).

חסמבא מאת יגאל מוסניזון (הוצאת טברסקי, 550 פרוטה) הוא סיפור על ילדים שעשו את עצמם סניף ל"הגנה" בתקיפת "המאבק" נגד שלטון המאנדאט. הסיפור הוא מתוק כסאחארין, דמיוני עוד יותר מ"המאבק" עצמו, ומלא גבורה, חוכמות, פלאי פלאים, ומישה -- הקופאי של "הבימה". נניח לערכו החינוכי של הספר וגם לערכו הספרותי, כי מה שמענין כעת הוא שמר יגאל מוסניזון הפך סופר מקצועי, המספק ספרים בקבלנות. היינו מציעים לו להנפש קמעא.

עקשנות קיבוצית

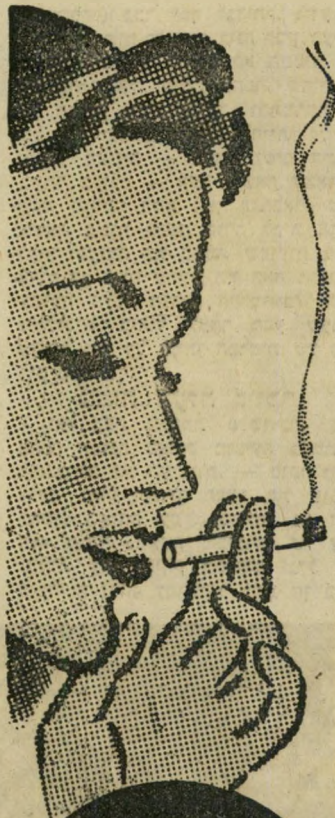
עוד לפני הקרבות, וגם בצדם, מרד צמבר 1947 ועד מאי 1948, היו התיקפות על ישובי יהודים מנותקים או מרוחקים. פרשת הגנתם של ישובים אלה (בחלקם פונו ויש גם שנעזבו) מספרות בקובץ בקו האש שקיבוץ אפרים תלמי (הוצאת ניומן). אנו עלולים לשכוח כי ישובים אלה לא רק שלא היו צבא סדיר אלא גם צבא לא היו בכלל. גירים עמדה מול הצבא המצרי, ויכלה לו, והוא התקיף בטאנקים ובתותחים (בספר מובא מסמך, דו"ח של הצבא המצרי על ההתקפה) קיבוץ שהתגונן בנשק קל. זאת היא אולי הפרשה המעניינת ביותר בכל מלחמת העצמאות. לא חיילים, לא פארטיזאנים, אלא אזרחים,

פתרון חידת הציור מגיליון 654

נתקבלו מאות תשובות, אך לא כל הקוראים הבינו מה נדרש מהם. התשובה המקורית ביותר המתפרסמת לעיל היא של חמד ה שווארץ מירושלים. הזוכה בפרס של לירה אחת ומתבקשת לסור להנהלת העתון.

כן יש לציין פתרונות מקוריים שנשלחו ע"י -- עודד וכרמלה (חיפה) תמר שימקו, יהושע סוקל (עין-צורים), קרל ארדהיים (רמת-גן), חוה צימרמן (תל-אביב).

ברכת מזל טוב לחיה אמרור לנשואיה עם כח"ל אליהו קליגר

אינתי נולדת?
תיא
 מעניקה
400-
 במומנים כ"י
איך הולדתך

גם אתה יש בידך לזכות באתנה והדבר פשוט בתכלית: חלץ את צוארון הניר העגוד על כל שפופרת של תיאפון או ביצאפון והדבקת אותו על גלויה ורשמית בה יום הולדתך, את שמך ואת כתבתך. גלויה זו עליך לשלוח ל"ת"י א" בע"מ, מח' 11, תל-אביב, ת"ד 1483.

תיאפון
 משחת השמפון ללא סבון
ביצאפון
 השמפון עם סגולות החלמון